

Η ΠΑΛΕΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Προσπαθήσαμε να τα προσαρμόσουμε από την αρχή της χρονιάς αφού τα ερεθίσματα και οι αφορμές είναι συνέχεια μπροστά μας....

ΕΓΩ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

1. . Θεατρικό παιχνίδι
  - τα παιδιά λένε καλημέρα χαρούμενα, λυπημένα ,βήχοντας, γελώντας ,κουτσαίνοντας, κλαίγοντας, σαν ένα πούπουλο, μια βαριά πέτρα, ένα μπαλόκι που το πήρε ο αέρας
  - Διασκεδάσαμε με θεατρικό παιχνίδι λέγοντας το όνομά μας με τρόπο χαρούμενο, λυπημένο, ντροπαλό, φοβισμένο κ.α
2. Καθισμένα σε κύκλο ανέφεραν τρία αγαπημένα τους πράγματα, το αγαπημένο τους φαγητό, το χρώμα, το παιχνίδι. Κάθε παιδί παρουσίαζε τον εαυτό του με τη σειρά κρατώντας «το μπαστούνι που μιλάει», ένα ξύλο πού έδινε μια σοβαρότητα στη διαδικασία. Δημιουργήσαμε έναν πίνακα διπλής όψης όπου κάθε παιδί έγραφε το όνομά και σχεδίαζε τα αγαπημένα του πράγματα

ΚΑΝΟΝΕΣ

3. Μέσα στην τάξη, ήδη από την αρχή της σχολικής χρονιάς, διαμορφώθηκε ειδικά ένας χώρος για την επίλυση συγκρούσεων. Στο χώρο αυτό τοποθετήθηκαν δύο καρέκλες, η μια με ένα αυτί και η άλλη με ένα στόμα ζωγραφισμένο πάνω τους. Όταν δύο παιδιά μάλωναν, αντί να παραπονεθούν στη νηπιαγωγό τους, έπαιρναν πρωτοβουλία και καθόταν στις δύο καρέκλες, το ένα απέναντι από το άλλο.

Το παιδί που κάθεται στην καρέκλα-στόμα, αφού εκφράσει το παράπονό του, αλλάζει θέση και κάθεται σε αυτήν με το αυτί, ακούγοντας το άλλο παιδί που θα εξηγήσει με τη σειρά του τι και γιατί έγινε. Ιδιαίτερη έμφαση δινόταν στο ότι το παιδί που θα καθόταν στη θέση «αυτί» μονάχα θα άκουγε και θα περίμενε τη σειρά του στην άλλη καρέκλα μέχρι να μιλήσει (Chetkow-Υαποον, 1996).

Ο στόχος διπλός: από τη μια να επεμβαίνει η νηπιαγωγός σταδιακά ολοένα και λιγότερο στις συγκρούσεις των παιδιών, από την άλλη τα ίδια τα παιδιά να χρησιμοποιούν τις καρέκλες, πριν να κορυφωθεί η ένταση και φτάσει σε ακραίες μορφές, όπως για παράδειγμα τη χρήση βίας.

Τα παιδιά που αισθάνονταν αδικημένα από άλλο παιδί ή και όλη την ομάδα, είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν τα συναισθήματά τους. Παράλληλα τα παιδιά που χρησιμοποιούσαν επιθετικούς τρόπους άκουγαν τι συναισθήματα είχαν προκαλέσει με τη συμπεριφορά τους (Τριλίβα & Chimienti, 1998).

ΣΧΟΛΕΙΟ

4. Καλοί τρόποι συμπεριφοράς μέσα και έξω από το σχολείο, ώστε να είναι η ζωή μας πιο ωραία. Ξεκινάμε με μαγικές λέξεις: χαιρετισμοί (καλημέρα, καλησπέρα κ.τ.λ.), παρακαλώ, ευχαριστώ, συγγνώμη και το ρόλο τους στην κοινωνική ζωή

ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ (4 οκτ)

Μιλήσαμε για τα συναισθήματά μας απέναντι στα ζώα

28^η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Μιλάμε και ζωγραφίζουμε τα συναισθήματα που μας προκαλεί ο πόλεμος και η ειρήνη

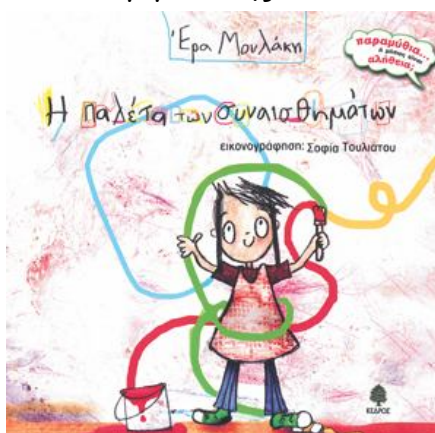
ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ- ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

5. Μαθησιακή επιδίωξη: να ακούν προσεκτικά και να κατανοούν μια ιστορία, να παρατηρούν, να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους.

Εξέλιξη δραστηριότητας:

- ΣΥΖΗΤΗΣΗ: **Προϋπάρχουσες γνώσεις**
- ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ στα παιδιά το βιβλίο της Ε.Μουλάκη «η παλέτα των συναισθημάτων».

των συναισθημάτων».

- Συζητάμε με τα παιδιά για τα συναισθήματα που έδειξε ο ζωγράφος στη Συναισθηματικούλα και τα καλούμε να εντοπίσουν ποιες εικόνες του παραμυθιού απεικονίζουν διάφορα συναισθήματα.
- ΕΤΟΙΜΑΖΟΥΜΕ ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
Μαθησιακή επιδίωξη: να αντιληφθούν ότι η εικόνα μεταφέρει ένα μήνυμα και να αντιστοιχίσουν τη λέξη με την εικόνα.
Εξέλιξη δραστηριότητας:
  - φτιάχνουμε έναν πίνακα αναφοράς όπου καταγράφουμε τα βασικά συναισθήματα (ζητάμε τη βοήθεια των παιδιών για να μπορέσουμε να ξεχωρίσουμε ποια θα βάλουμε, ποια θεωρούν αυτά σημαντικά)

- ψάχνουμε μαζί με τα παιδιά τις φατσούλες που έχουμε συγκεντρώσει για να βρούμε την εικόνα που ταιριάζει σε κάθε λέξη.
- ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:
  - Ζητάμε για κάθε συναίσθημα να μας βρίσκουν το αντίθετό του π.χ. αγάπη-μίσος, χαρά-λύπη, φόβος-γενναιότητα, θυμός-ηρεμία, κακία-καλοσύνη, ευτυχία-δυστυχία, ντροπή-περηφάνια κ.λ.π.
  - Βρίσκουμε παράγωγες λέξεις όπως αγαπημένος, αγαπητός, χαρούμενος, χαρωπός, φοβισμένος, φοβιτσιάρης, ντροπαλός, ντροπιασμένος κ.α.
  - με τις φατσούλες: ψάχνουν να βρουν τις όμοιες λέξεις.
  - Σε καρτέλες έχουμε γράψει συναισθήματα: έρχεται όμως το κακό ψαλίδι και κόβει τα αρχικά . Ευτυχώς όμως ξαναβρέχει και βρέχει γράμματα . τα παιδιά πρέπει να ξαναφτιάξουν το κουτσορεμένο τους συναίσθημα.
- ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ:

χωρίζουν-ταξινομούν τα συναισθήματα σε δυο κατηγορίες
ευχάριστα -δυσάρεστα

ΘΕΤΙΚΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

- Παρουσιάζουμε στα παιδιά τον πίνακα : Το χαμόγελο των φλεγόμενων φτερών του Χ. Μιρό και παρατηρούμε ότι το ανθρωπάκι που απεικονίζεται δεν έχει πρόσωπο και δεν καταλαβαίνουμε τι αισθάνεται. Στη συνέχεια, μοιράζουμε στα παιδιά αντίγραφα του συγκεκριμένου έργου και τους προτείνουμε να ζωγραφίσουν πώς αισθάνεται το ανθρωπάκι.
- Δίνουμε στα παιδιά φ.ε. με πρόσωπα με διάφορες εκφράσεις(χαρούμενος, λυπημένος, θυμωμένος, έκπληκτος, φοβισμένος, περήφανος κ.λ.π. μέχρι πέντε εκφράσεις) και ζητάμε να

τα συνδέσουν με τη λέξη- συναίσθημα που υπάρχει γραμμένη στο φ.ε.
Όσα παιδιά θέλουν μπορούν να γράψουν τη λέξη.(Διαθεματική
διασύνδεση: προφορική επικοινωνία, μαθηματικά)

- .Να βρουν τα γράμματα των συναισθημάτων στα αερόστατα
- Συναισθηματικό κρυπτόλεξο- αντέγραψε την λέξη που βρήκες.

- **ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ:**

Παντομίμα (με μαξιλάρι)-παρουσίαση του πίνακα αναφοράς

Εκπαιδευτικός: Τώρα δείξτε μου τι κάνετε όταν είστε πραγματικά χαρούμενοι. Χρησιμοποιήστε το μαξιλάρι ώστε να βοηθηθείτε να εκφράσετε αυτό που νιώθετε καλύτερα. Τα παιδιά γελούν, πηδούν, αγκαλιάζουν το μαξιλάρι ή το πετάνε στον αέρα.

Τα παιδιά εκφράζουν τα συναισθήματά τους, το ένα μετά το άλλο, ενώ ο εκπαιδευτικός αρχίζει να κάνει βήματα προς τα πίσω, ώσπου στο τέλος στέκεται στην άκρη, ενώ κάθε παιδί υποδύεται ένα ρόλο διαφορετικό ανάλογα με τα συναισθήματα που το διακατέχουν.

Για παράδειγμα:

- Λύπη: σφίγγει το μαξιλάρι πάνω του, κρύβει το πρόσωπό του μέσα σε αυτό και υποδύεται πως κλαίει.
- Οργή: χτυπά το μαξιλάρι σαν να ήταν σάκος του μποξ, πατάει με δύναμη πάνω του ή χαμηλόφωνα ξεστομίζει βρισιές εναντίον του.
- Φόβος: προστατεύει το μαξιλάρι, το κρατά ψηλά, μπροστά από το πρόσωπό του ή το σώμα του, ενώ το πρόσωπό του έχει πάρει μία έκφραση φόβου.
- Άλλα συναισθήματα: συναισθήματα τα οποία μπορούν να εκφραστούν μέσα από την παντομίμα: Μερικά παιδιά υποδύονται πως είναι κουρασμένα, ήσυχα, χαλαρά, εκνευρισμένα, σοβαρά, άρρωστα, πως έχουν αμφιβολίες, πως δεν καταλαβαίνουν τι συμβαίνει γύρω τους, πως είναι πανικόβλητα, απογοητευμένα, έκπληκτα ή ερωτευμένα.

Τέλος, τα παιδιά κάθονται πάνω στα μαξιλάρια τους σχηματίζοντας έναν κύκλο ενώ ο εκπαιδευτικός κάθεται κι εκείνος πάνω σε ένα μαξιλάρι στο

κέντρο του κύκλου. Τότε, σε καθένα παιδί δίνεται η ευκαιρία να εκφράσει ένα ακόμη συναίσθημα το οποίο καλούνται να μαντέψουν τα υπόλοιπα παιδιά.

ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΟ

Σκοπός : ενθαρρύνονται να εκφράζονται με τον αυτοσχεδιασμό και την μίμηση.

Σκορπίζουμε κάρτες με εικόνες συναισθημάτων από την ανάποδη. Φροντίζουμε οι κάρτες ανά δύο να παρουσιάζουν το ίδιο συναίσθημα (για να σχηματίσουν ομάδες). Με το ξεκίνημα της μουσικής μπαίνουν την αίθουσα και ακολουθούν τις παρακάτω οδηγίες:

- Κινούμαστε ανάμεσα στα μονοπάτια
- Περπατάμε στις μύτες των ποδιών
- Περπατάμε στις φτέρνες
- Πιάνουμε ένα χαρτάκι και διαβάζουμε το μήνυμα του
- Βρίσκουμε το ζευγάρι μας και αγκαλιαζόμαστε
- Περπατάμε όπως θέλουμε με το ζευγάρι μας
- Δείχνουμε το χαρτάκι μας με την στάση του σώματος
- Παίζουμε γλύπτης άγαλμα

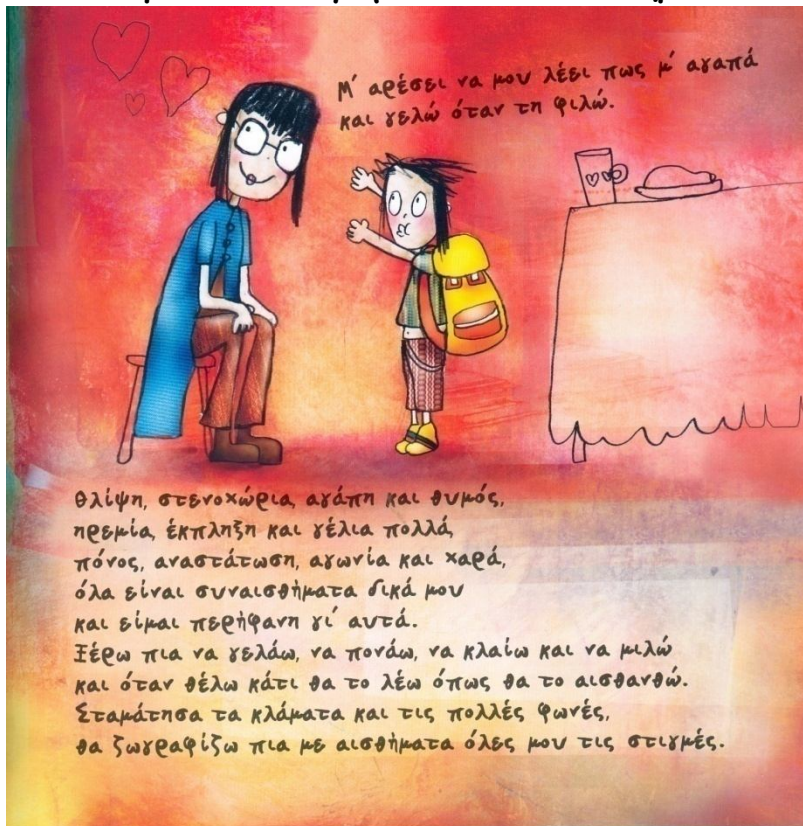
Τα ζευγάρια ζωγραφίζουν μαζί το συναίσθημα που έχουν.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Μαθαίνουμε καλά το τραγούδι των συναισθημάτων

- **ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ:**

Ύστερα από τη συζήτηση που κάναμε για τα συναισθήματα αποφασίσαμε να ζωγραφίσουμε σε χαρτί μέτρου το πώς νιώθουμε εκείνη τη στιγμή χρησιμοποιώντας τέμπρες και πινέλα. Στο τραπέζι υπήρχαν διάφορα χρώματα. Τα παιδιά ήταν ελεύθερα να ζωγραφίσουν ότι ήθελαν.

Το μόνο που τονίσαμε για να βοηθηθούν ήταν ότι όταν είμαστε χαρούμενοι χρησιμοποιούμε τα έντονα/ζωηρά χρώματα όπως το κόκκινο, το κίτρινο,... ενώ όταν είμαστε στενοχωρημένοι ή θυμωμένοι χρησιμοποιούμε πιο σκούρα χρώματα όπως το μπλε, το μαύρο,...Το σημαντικότερο απ' όλα ήταν τα παιδιά να απεικονίσουν τα συναισθήματά τους στο χαρτί.

«Ρολόι των συναισθημάτων»

Στη δική μας τάξη λοιπόν, εντάξαμε από νωρίς τα «Συναισθήματα» στο καθημερινό μας πρόγραμμα. Έτσι κάθε πρωί, εκτός από τις ρουτίνες του παρουσιολογίου, του ημερολογίου και του καιρού, ρυθμίζουμε και το «Ρολόι των συναισθημάτων» μας. Κάθε παιδάκι με τη σειρά τοποθετεί το δείκτη του ρολογιού στην εικόνα που αντιπροσωπεύει το συναίσθημα που νιώθει. Στη συνέχεια αναφέρει τους λόγους για τους οποίους το επέλεξε.

Τα παιδιά δοκίμασαν διάφορες γκριμάτσες, εκφράσεις και στάσεις σώματος μπροστά σε καθρέφτη. Βγάζουμε φωτογραφίες παίρνοντας αστείες γκριμάτσες. Τις βλέπουμε στον υπολογιστή και προσπαθούμε να μιμηθούμε τον φίλο μας

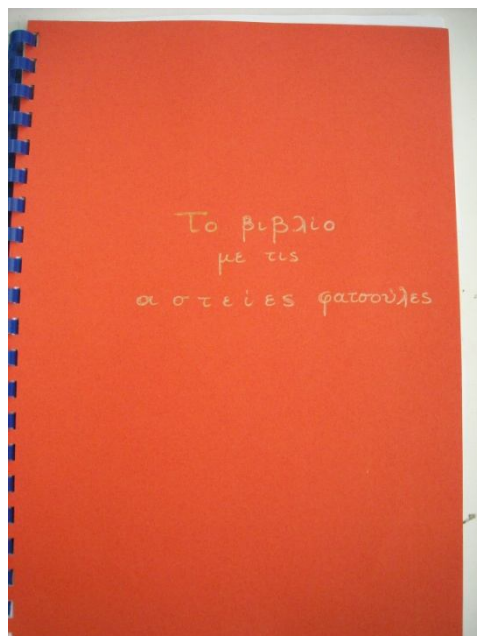

ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΟΣ

Κάνε ότι κάνει ο αρχηγός. Ο αρχηγός πιάνει κάποια σημεία του προσώπου και οι άλλοι πρέπει να τον μιμηθούν

Φτιάξαμε «Το βιβλίο με τα αστεία πρόσωπα»:

Φωτοτυπούμε το πατρόν και το δίνουμε στα παιδιά να το ζωγραφίσουν. Τα συρράπτουμε όλα μαζί και τα κόβουμε στα 3. Κάνουμε διάφορους συνδυασμούς.

2. ΤΟ ΠΡΟΤΡΕΤΟ ΜΑΣ

- Παρουσιάζουμε στα παιδιά πίνακες ζωγραφικής με πρόσωπα που εκφράζουν έντονα συναισθήματα, π.χ. την «Κραυγή» του Μουνχ, το «Χαμίρι» του Γύζη, την «Αποστήθιση

» του ίδιου, κλπ. Ζητούμε από τα παιδιά να παρατηρήσουν τους πίνακες και τους θέτουμε ερωτήσεις, του τύπου:

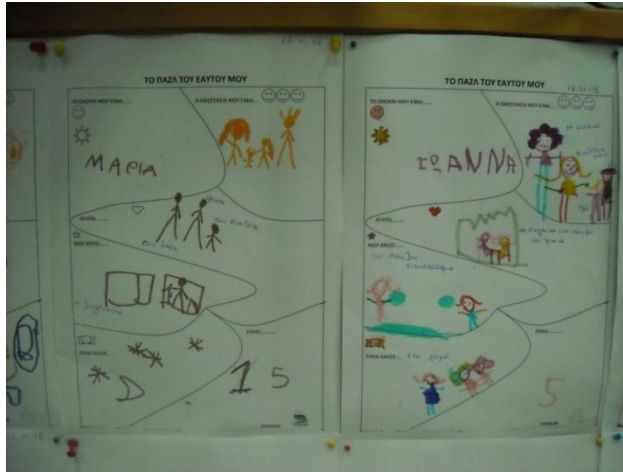
- • Τι απεικονίζει ο πίνακας;
- • Ποιο είναι το κεντρικό πρόσωπο;
- • Τι πιστεύετε ότι αισθάνεται;
- • Γιατί άραγε να αισθάνεται έτσι;
- • Αν είσαστε εσείς στη θέση του για ποιο λόγο θα αισθανόσαστε έτσι;
- • Εσείς τι αισθάνεστε κοιτώντας τον πίνακα κλπ.

3. ΤΟΝΩΣΗ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΕΣΗΣ

Σκοπός: Η συνειδητοποίηση και αποδοχή της μοναδικότητας του καθενός και η ανάπτυξη διεκδικητικής προσωπικότητας.

- Συνθέσαμε το παζλ του εαυτού μου κι βρήκαμε φίλους που τους αρέσουν τα ίδια πράγματα.

- Με τον Έλμερ μάθαμε ότι ο καθένας είναι ένας και μοναδικός.

- Με τον «Τριγωνοψαρούλη» μάθαμε πώς αυτό που οι άλλοι θεωρού μειονέκτημα σε εμάς , εμείς μπορούμε να το μετατρέψουμε σε πλεονέκτημα
- Διαβάζοντας τον «αδελφό του Τριγωνοψαρούλη » καταλάβαμε ότι δεν πρέπει να συγκρίνουμε ούτε τον εαυτό μας με του άλλους
- Μάθαμε το τραγούδι του Τριγωνοψαρούλη :ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

- Παρουσιάζουμε στα νήπια ένα ζευγάρι μεγάλα γυαλιά, λέγοντας ότι αυτά τα γυαλιά είναι μαγικά και βλέπουν πράγματα που δεν μπορούμε να δούμε χωρίς αυτά.

-Ας τα φορέσω λοιπόν, είπε πρώτα η νηπιαγωγός, να δω πως σας βλέπω σήμερα! Φόρεσε τα γυαλιά και άρχισε να λέει για το καθένα νήπιο τα θετικά του στοιχεία, θέλοντας έτσι να τονώσει το αυτοσυναίσθημά του και να περάσει θετικά μηνύματα. Π. χ. βλέπω τη Μαρία, που έχει ωραία χτενισμένα τα μαλλιά της, που δεν μαλώνει με τις φίλες της κ.λ.π.

Η δραστηριότητα γίνεται διασκεδαστική όταν το ρόλο της νηπιαγωγού παίρνουν τα νήπια. Η δραστηριότητα αυτή βοηθάει τα νήπια να μάθουν ορισμένους κανόνες συμπεριφοράς, αλλά και ν' αποβάλλουν κακές συνήθειες

- Σένα πουγκί βάζουμε από μια φωτογραφία των παιδιών της τάξης . τα παιδιά κάθονται σε κύκλο και με το ξεκίνημα της μουσικής το πουγκί πηγαίνει από χέρι σε χέρι και με το σταμάτημα της μουσικής , το παιδί που το έχει στα χέρια του ανοίγει και βγάζει μια φωτογραφία στην τύχη. Η φωτογραφία κρεμιέται σένα ταμπλό και το παιδί ή τα παιδιά λένε κάτι καλό για το συμμαθητή τους.(χαρούμενος, γελαστός, έξυπνος, κεφάλτος, ευχάριστος, δυνατός, πιστός, πρόθυμος, ευγενικός, καλός, φιλικός, δυναμικός, τρυφερός...)

ΕΜΠΛΟΚΗ ΓΟΝΕΩΝ

Δώσαμε στα παιδιά χαρτόνια σε διάφορα χρώματα. Σχεδιάζουν το αποτύπωμα του χεριού τους. Στην παλάμη γράφουμε το όνομα τους . Το κόβουμε . Ζητήσαμε από τους γονείς να γράψουν σε κάθε δάχτυλο από ένα στοιχείο που συντελεί στην μοναδικότητα τους(ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όνομα, ικανότητες, επιθυμίες, όνειρα, συναισθήματα, προσωπικότητα). Μας τα επιστρέφουν και τα αναρτούμε σε εμφανές σημείο.

ΦΙΛΙΑ- ΜΟΝΑΞΙΑ

1. ΦΙΛΙΑ

Σκοπός: Η κατανόηση της έννοιας της φιλίας και των συνεπειών της στη ζωή μας, καθώς και η παρουσίαση τρόπων προσέγγισης των άλλων με άξονα την ψυχική μας ηρεμία και τη συνεργασία.

ΓΛΩΣΣΑ

1. Συζήτηση στην τάξη:

«Τι τους θέλουμε τους φίλους»

«Πώς κάνουμε φίλους»

Αναφέρουν ότι..... πηγαίνω κοντά του και του πιάνω κουβέντα. Μετά του λέω «Θες να γίνουμε φίλοι;» ή για να τον κάνω φίλο πρέπει πρώτα να τον γνωρίσω, να του κάνω και να μου κάνει κάτι καλό, να μη ζηλεύουμε ο ένας τον άλλο και να τα πάμε καλά στην πορεία.....

2. Διαβάζουμε παραμύθια

- Ο μικρός κάστορας και η ηχώ- της Α. MacDonald εκδ. Ρώσση,
- ΔΕΝ ΣΕ ΕΧΩ ΦΙΛΟ της Γεωργίας Λάττα
- Τι νιώθεις; ΦΙΛΙΑ της Β. Μονρεαλ εκδ. ΦΛΟΥΔΑΣ
-

3. Σχολιάζουμε λίστες αναφοράς και πίνακες ζωγραφικής σε σχέση με την φιλία

4. Η ακροστιχίδα της φιλίας

5. Γράφουμε Τη συνταγή της φιλίας

- Αγάπη
- Σεβασμός
- Κατανόηση
- Αλληλοβοήθεια
- Συνεργασία
- Εμπιστοσύνη
- Αλήθεια
- Οι καλοί φίλοι ακούν ο ένας τον άλλο

- Οι καλοί φίλοι δεν πληγώνουν τα συναισθήματα των φίλων τους
- Οι καλοί φίλοι βοηθούν ο ένας τον άλλο να λύσει ένα πρόβλημα
- Οι καλοί φίλοι διαφωνούν χωρίς να πληγώνουν ο ένας τον άλλο
- Οι καλοί φίλοι προσπαθούν να καταλαβαίνουν τα συναισθήματα και τις διαθέσεις των φίλων τους.
- Οι καλοί φίλοι ενδιαφέρονται και φροντίζουν ο ένας τον άλλο
- Οι καλοί φίλοι σέβονται ο ένας τον άλλο
- Οι καλοί φίλοι αποδέχονται τους φίλους τους φίλους τους με τα θετικά και τα αρνητικά τους.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ του τριγωνοψαρούλη: ΦΙΛΟΙ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ

- ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
  - ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΕ ΜΕ , ΦΙΛΕ

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ζευγάρια. Φτιάχνουμε μια διαδρομή με τουβλάκια που καταλήγει σε 3 στεφάνια. Ο ένας από το ζευγάρι έχει κλειστά μάτια με ένα μαντήλι και ο άλλος τον καθοδηγεί με κατάλληλες εντολές , ώστε να περάσει από τα εμπόδια χωρίς να τα ακουμπήσει

- ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ: παιχνίδι ρόλων

Στόχος είναι, μέσα από το παιχνίδι ρόλων, τα παιδιά να αναγνωρίσουν πώς αισθάνεται ο Νίκος και ν' ανακαλύψουν τις συμπεριφορές με τις οποίες θα μπορούσαν να τον πλησιάσουν, να βρουν κοινά ενδιαφέροντα και να αναπτύξουν σχέσεις φιλίας και συνεργασίας.

Σενάριο: Ο Νίκος άλλαξε σχολείο και πηγαίνει πρώτη μέρα στην καινούρια του τάξη. Το κουδούνι χτυπά για το πρώτο διάλειμμα. Ο Νίκος είναι ντροπαλός και αισθάνεται μοναξιά. Δεν μιλά και δεν παίζει με τους συμμαθητές του. Τι θα κάνετε για αυτό;

- ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ Η.Υ. : ΦΙΛΙΑ ΣΤΗ ΓΗ

Ψάχνουμε στο internet να βρούμε πως λέγεται η φιλία σε διάφορες γλώσσες και ακούμε πως προφέρονται

Μοιράζουμε καρτελάκια με την λέξη φιλία σε διάφορες γλώσσες.

Φιλία (Ελλάδα)
Amitie (Γαλλία)
Amicizia (Ιταλία)
Friendship (Αγγλία)
Amistad (Ισπανία)
Soqeri (Αλβανία)

Βαδίζουν ελεύθερα στο χώρο ακούγοντας μουσική. Ψάχνουν να βρουν τα παιδιά που έχουν την ίδια λέξη και χορεύουν σε ομάδες (οι φίλοι του παππού Ε. Ρεμουτσικα , πολιτική κουζίνα)

ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ:

ο ΦΙΛΟΤΟΥΡΤΑ

Σ ένα ροζ χαρτόνι κανσον σχεδιάζουμε ένα κύκλο . τα παιδιά κόβουν κερασάκια από κόκκινο χαρτόνι και γράφουν τα συστατικά της καλής φιλίας

ο ΖΩΓΡΑΦΙΣΩ ΤΗΝ ΠΑΡΟΙΜΙΑ

Παρουσιάσαμε στα παιδιά μεγάλες καρτέλες με παροιμίες που έχουν σχέση με τη φιλία. Τους εξηγήσαμε το περιεχόμενο τους και τους προτείναμε να χωριστούν σε ομάδες και να τις ζωγραφίσουν σε χαρτί του μέτρου.

Η ζωή χωρίς τη φιλία

Είναι σαν τον ουρανό χωρίς ήλιο. (Ελληνική)

Μην προσπατεύεις τον εαυτό σου με φράκτη.

Προστάτεψε τον με τους φίλους σου. (Τσέχικη)

Για να προσελκύσεις την καλή σου τύχη,

ξόδεψε ένα καινούριο νόμισμα για έναν παλιό φίλο.

Μοιράσου μια παλιά χαρά με έναν καινούριο φίλο.

Και ανύψωσε την ψυχή ενός αληθινού φίλου

γράφοντας το όνομά του στα φτερά ενός δράκου (Κινέζικη)

- ο Το σαλιγκάρι της φιλίας

ΧΑΡΑ-ΛΥΠΗ

Στόχος: Η επίγνωση του συναισθήματος της λύπης και της χαράς και της επίδρασης τους στο σώμα και στη συμπεριφορά και η αισιόδοξη αντιμετώπιση της ζωής.

ΓΛΩΣΣΑ

- Διαβάσαμε το βιβλίο: Τι νιώθεις; ΧΑΡΑ της Β. Μονρεαλ εκδ. ΦΛΟΥΔΑΣ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

- Το κάθε παιδί προσπάθησε να θυμηθεί πότε λυπήθηκε/χάρηκε πάρα πολύ στη ζωή του και γενικά τι το κάνει να λυπάται.
- Τι αισθανόμαστε όταν είμαστε λυπημένοι/χαρούμενοι;
- Πότε είμαστε λυπημένοι/χαρούμενοι;
- Πώς εκφράζουμε την λύπη μας/τη χαρά μας;
- Τα ζώα μπορεί να είναι χαρούμενα ή λυπημένα;
- Τι χρώμα έχει η λύπη; αποφασίζουν ότι της ταιριάζει το **γκρι** χρώμα.

- Τι χρώμα έχει η χαρά; αποφασίζουν ότι της ταιριάζει το κόκκινο χρώμα
- Το κάθε παιδί σκέφτηκε μήπως κάποτε έκανε κάποιον άλλο να λυπηθεί. Μιλήσαμε για την αξία της συγγνώμης.
- Τα παιδιά έδειξαν με το σώμα, το πρόσωπο και τη φωνή τους το συναίσθημα της λύπης/της χαρας.
- Πάίξαμε παιχνίδι ρόλων και σκεφτήκαμε τι μπορούμε να πούμε σε κάποιον που είναι πολύ λυπημένος.

- Απαγγέλουν το παρακάτω ποίημα και προσθέτουν μια λέξη στην λίστα:

Τι με κάνει αληθινά ,

Λύπη να έχω στην καρδιά

βρίσκω λέξεις στο λεπτό,

που με κάνουν να λυπηθώ....

Φωτιά, σχισμένο βιβλίο..

- Απαγγέλουν το παρακάτω ποίημα και προσθέτουν μια λέξη στην λίστα:

Τι με κάνει αληθινά ,

χαρά να έχω στην καρδιά

βρίσκω λέξεις στο λεπτό,

που με κάνουν να χαρώ....

Παιχνίδι, παγωτό...

- Δείχνουμε τη κούκλα τη Χαρούλα και παίζουμε το Παιχνίδι -ποίηση με τα δάχτυλα του χεριού:
Απαγγέλουν το παρακάτω ποίημα αντιστοιχίζοντας κάθε στίχο σε ένα δάχτυλο του δεξιού χεριού και στο τελευταίο στίχο χαιρετάνε.

Η Χαρούλα η Χαρά

Έχει ζάχαρη στη καρδιά!

Με κοιτάει με χαρά

Και είναι όλα μια χαρά!

Και μου λέει γεια χαρά!(χαιρετάνε)

- Γράψαμε λέξεις που ν' αρχίζουν με τα γράμματα της λέξης ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΣ.
- Συμπληρώνουν την πρόταση:
Η λύπη σε κάνει.....(να μην θέλεις να φας, να θυμώνεις, να κλαις...)
- Φωτογραφίζονται λυπημένα /χαρούμενα τα παιδιά.
- Συζήτηση στην τάξη με θέμα: **«Πώς να αντιμετωπίσουμε μια κατάσταση που μας προκάλεσε έντονη λύπη»**

Προτάσεις παιδιών:

Υπομονή ώσπου να περάσουν οι πρώτες στιγμές, σκέψεις ευχάριστων στιγμών, παρακολούθηση τηλεόρασης, ακούμε την αγαπημένη μας μουσική, παιχνίδι, τηλέφωνο σε φίλους, συζήτηση με τους γονείς.

Θεατρική αγωγή- ΚΙΝΗΤΙΚΟ

- Σε δυο μεγάλους κύκλους ζωγραφίζουμε ένα χαρούμε πρόσωπο και ένα λυπημένο. Τα παιδιά περπατάν ελεύθερα ακολουθώντας το ρυθμό του ταμποурίνου (τέταρτα) . Με το σταμάτημα του ταμποурίνου θα πρέπει να μπουν σε όποιο από τους δύο κύκλους προτιμούνε και να αποκτήσουν την ανάλογη έκφραση

- Το κύμα παίρνει τη λύπη μακριά

Σκορπίζουμε διάφορα πολύχρωμα πανιά στο πάτωμα.

Μουσική: M. Nyman.- the piano.

Τα παιδιά μπαίνουν στην αίθουσα και κινούνται ανάμεσα στα υφάσματα. Διαλέγουν ένα και έχουν επαφή μαζί του. Το αγγίζουν με προσοχή και χορεύουν με αυτό. Το ύφασμα γίνεται αερόστατο που μας ανεβάζει ψηλά, γίνεται ομπρέλα που μας προστατεύει από την βροχή, εμείς και το ύφασμα γινόμαστε πουλί, σύννεφο, ένα καράβι που μας ταξιδεύει.(η μουσική αλλάζει..)

Μουσική: M. Χατζιδάκης - το χαμόγελο της Τζοκόντας

Τους προτείνουμε να τυλίξουν το πανί στο ένα τους χέρι και να φανταστούν ότι είναι κούκλα, τη χαϊδεύουν, τη νανουρίζουν, της μιλάνε. Η κούκλα τους είναι για κάποιο λόγο λυπημένη, άραγε γιατί νιώθει έτσι; Τα παιδιά κλείνουν τα μάτια και τους ζητάμε να σκεφτούν κάτι που τα λύπησε πολύ..κάθονται στο κύκλο και μέσω της κούκλας τους μιλάνε για ότι τους προκάλεσε λύπη

Τέλος ενώνουν τα πανιά τους και φτιάχνουν ένα μεγάλο καράβι. Το καράβι της χαράς. τα παιδιά ταξιδεύουν στη απέραντη θάλασσα με την συνοδεία μουσικής. Το κύμα θα πάρει την λύπη τους μακριά...

ΠΙΝΑΚΕΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

- Η κούκλα του Π. Κλέε

Παρατηρούν τον πίνακα ζωγραφικής Senecio του Κλέε και μας λένε αν είναι χαρούμενος ή λυπημένος και δικαιολογούν την απάντησή τους
Δίνουμε σε κάθε παιδί το δικό του Senecio να το κόψει γύρω γύρω και να το κολλήσει σε ένα γλωσσοπίεστρο, δημιουργώντας μια επίπεδη κούκλα.

- Παρατηρούμε το πίνακα ζωγραφικής Χαρά της ζωής του Ρ. Ντελόνε και επισημαίνουμε ότι είναι ένας χαρούμενος πίνακας με χρώματα και κύκλους σε κίνηση. Στη συνέχεια, τους προτείνουμε να ζωγραφίσουν το δικό τους πίνακα με χαρούμενους ή λυπημένους πίνακες.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

- Κόβουν τις δαχτυλόκουκλες της λύπης και της χαράς

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ακούμε το τραγούδι μια μέρα χαρά της Άλκηστis Πρωτοψάλτη

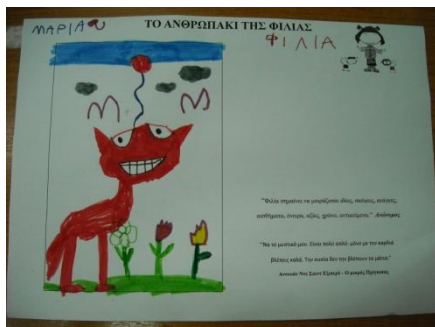
Όταν κατσουφιάζουμε χρησιμοποιούμε 43 μυς, ενώ όταν χαμογελάμε συνεργάζονται 17 μυς, γι αυτό....

Χαμογελάτε!!!

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ ΜΟΥ

Ζωγραφίζουν το κάθε συναίσθημα(ανθρωπάκι- φατσούλα)

γράφουν την λέξη

ΘΥΜΟΣ- ΗΡΕΜΙΑ

Σκοπός: Η αποτελεσματική επικοινωνία, αφού ανακαλύψουν τις αιτίες του θυμού και συνειδητοποιήσουν την κατάσταση τους όταν είναι υπό την επήρεια του και βρουν τους τρόπους που θα το ελέγξουν.

ΓΛΩΣΣΑ

Διαβάζουμε τα βιβλία : Τι νιώθεις; ΘΥΜΟ της Β.
Μονρεαλ εκδ. ΦΛΟΥΔΑΣ

- Ο μεγάλος θυμός της Νέλης εκδ. ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗΣ

➤ Ποια πράγματα μας θυμώνουν; Πότε θυμώνω;

όταν νιώθω πως με αδικούν, μου παίρνουν τη σειρά, με προσβάλλουν, χρειάζομαι κάτι και δε μου το δίνουν, δε σέβονται τις επιθυμίες μου, δε με υπολογίζουν, δεν αναγνωρίζουν την προσπάθειά μου.

➤ Πώς αντιδρούν οι άνθρωποι όταν θυμώνουν;- τι λέμε όταν θυμώνουμε **Τι κάνω όταν θυμώσω;**

φωνάζω, κλωτσάω, χτυπάω, βρίζω, κάνω απότομες κινήσεις, απειλώ, δε μιλάω, μαζεύομαι, το αφήνω έτσι, κάνω ό,τι θέλει ο άλλος. ; «Όταν θυμώνω γίνομαι ...» Προσπαθήσαμε να βρούμε διάφορες λέξεις (ηφαίστειο έτοιμο να εκραγεί, μπαλόκι που φουσκώνει κ.α.). Όταν θυμώνω κοκκινίζω, σφίγγω τις γροθιές μου, τα δόντια μου, χτυπώ τα πόδια μου, δαγκώνω τα ρούχα και τα παιχνίδια μου. Αισθάνομαι σαν γορίλας, ηφαίστειο, κόλαση, μάγισσα, ταύρος, ρινόκερος, ρομπότ που θέλει να τα διαλύσει όλα και αεροπλάνο που θέλει να απογειωθεί. Θέλω να χτυπήσω αυτόν που με θύμωσε, να πετάξω ή να σπάσω τα παιχνίδια μου ή άλλα αντικείμενα. Άλλες φορές προσπαθώ να ανταποδώσω και άλλες κλείνομαι στο δωμάτιό μου, ανακατεύω τα πράγματά μου, τα πετάω και τα σπάω, σκίζω τις ζωγραφιές μου. Πως μπορούμε να καταλάβουμε ότι κάποιος είναι θυμωμένος;- ποια σημάδια βλέπουμε;

➤ «Γιατί θυμώνουμε στο σχολείο και πώς αντιμετωπίζονται καλύτερα τα προβλήματα»

Ανάφεραν περιπτώσεις που θυμώνουν, όπως όταν τους ενοχλούν στο παιχνίδι, δεν τους έχουν φίλους, τους βρίζουν και τους χτυπούν, τους παίρνουν τα πράγματά τους.

- Πώς μπορούμε να ηρεμήσουμε ;

Ηρεμώ όταν σκέφτομαι ότι μπορεί να χαλάσω τα παιχνίδια μου, βγαίνω να παίξω ποδόσφαιρο, παίζω στο δωμάτιό μου με τα παιχνίδια μου ή συναρμολογώ, διαβάζω, ακούω μουσική, βλέπω τηλεόραση, θυμάμαι ευχάριστα πράγματα, κάνω όνειρα για το μέλλον, ζητάω συγγνώμη

- Τα ζώα θυμώνουν;
- Τα παιδιά σκέφτηκαν πράγματα που κάνουν τους άλλους και κυρίως τους μεγάλους να θυμώνουν.
- Μιλήσαμε για τις διαβαθμίσεις του θυμού και αναφέραμε επίθετα που τις χαρακτηρίζουν (αναστατωμένος - έξαλλος)
- με ποιους τρόπους μπορούμε να εκφράσουμε το θυμό μας και ποιοι από αυτούς είναι προτιμότεροι.
- πώς είναι το πρόσωπο, το σώμα μας και η φωνή μας όταν θυμώνουμε; Δοκιμάσαμε μπροστά στον καθρέφτη..
- Τα παιδιά μιμήθηκαν τον κάθε χαρακτηρισμό και μετά ο καθένας ζωγράφισε αυτόν που προτιμούσε ή- Τα παιδιά ζωγράφισαν το πρόσωπό τους θυμωμένο
- αποφασίζουν ότι στο θυμό ταιριάζει το χρώμα: **Κόκκινο**
- Φωτογραφίζονται θυμωμένα.
- **Επίλυση διαφωνιών με ηρεμία"**

1^η Πρόταση: Αποφεύγουμε να θυμώνουμε και λύνουμε τις διαφορές μας με συζήτηση.

2^η Πρόταση:

Αν έρθουμε σε σύγκρουση με κάποιον και θυμώσουμε, θα θυμόμαστε... το φανάρι. Μόλις θυμώσω,

κόκκινο-σταματώ,

λέω-λέω τι νιώθω, σκεφτόμαστε μήπως φταιμέ εμείς, ή δεν καταλαβαίνουμε τι μας λέει ο άλλος.

εξηγώ-πως θα ήθελα να είχε εξελιχθεί η κατάσταση. Έτσι θα λύνουμε ειρηνικά τις διαφωνίες μας.

Τι είναι θυμός της Ρ. Δαμηλάκη

Τι με κάνει να θυμώνω
Αλήθεια δεν καταλαβαίνω.
Το μόνο που ξέρω να σας πω
Γίνομαι ηφαιστειο
Έτοιμο να εκραγώ!

Μοιάζω πυροτέχνημα φωτεινό,
Έτοιμο στη φωτιά να μπω.
Ίσως και ταύρος που βγάζει καπνούς
Από τα ρουθούνια του πυκνούς!

Μήπως, όμως, μοιάζω με μπαλόκι
Που αντί να ξεφουσκώνει
Μπαμ, σκάει σαν κανόνι;

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

- Παίξαμε πολλά θεατρικά παιχνίδια σχετικά με το θυμό και την ηρεμία που τα συνοδέψαμε με κατάλληλα μουσικά κομμάτια όπως :Karνα

Karva, the music of Meditation and Relaxation, 'the oceans of Peace'

- Ένα παιχνίδι που άρεσε πολύ στα παιδιά ήταν οι 'Θυμωμένες μπάλες'

Το θέμα έκλεισε με Δημιουργία και έκφραση :

Δραματική τέχνη

«η πολιτεία του θυμού και η πολιτεία της ηρεμίας»

Μαθησιακή επιδίωξη: να χρησιμοποιούν με ποικίλους τρόπους υλικά , να είναι δημιουργικά, να εκφράζονται με τον αυτοσχεδιασμό και τη μίμηση ,να είναι επινοητικά και να βρίσκουν αποδεχτούς τρόπους εκδήλωσης και εκτόνωσης «δύσκολων» συναισθημάτων».

Εξέλιξη δραστηριότητας: ξεκινάμε να αφηγούμαστε στα παιδιά μια αυτοσχέδια ιστορία.

«Σε έναν τόπο πολύ-πολύ μακριά από εδώ, αλλά και πολύ-πολύ κοντά μας υπάρχουν δυο πολιτείες. Η πολιτεία του **θυμού** και η πολιτεία της **ηρεμίας**»
Εμπλέκουμε τα παιδιά σε συζήτηση γι' αυτές τις πολιτείες. Θέτουμε ερωτήσεις: πώς νομίζετε ότι είναι αυτές οι πολιτείες; πώς να είναι τα σπίτια εκεί; πώς είναι ο ουρανός τους; τι χρώματα νομίζετε ότι θα έχουν; γιατί; Τις φτιάχνουμε κι εμείς εδώ; Τις ζωγραφίζουμε σε 2 μεγάλα Α3 και στήνουν τις δυο πολιτείες.

«Οι άνθρωποι δεν ζούσαν για πάντα σ' αυτές τις πολιτείες αλλά πηγαينوερχότανε από τη μία στην άλλη. Δεν ξέρανε πώς γινόταν αυτό αλλά έτσι ξαφνικά κάτι γινόταν και ΜΤΑΜ! εκεί που απολαμβάνανε τη φύση στο

πάρκο της Ηρεμίας βρισκότανε στην πολιτεία του θυμού. Αρκούσε μια λέξη, μια πράξη και χάνανε την ηρεμία τους. Μικροί, μεγάλοι, μαμάδες, παιδιά, όλοι κάπου-κάπου κάνανε το μαγικό ταξίδι. Άλλοι συχνότερα, άλλοι πιο σπάνια. Πολλές φορές βρισκότανε εκεί με παρέα, με το φίλο τους, το αδελφάκι τους, τη μαμά τους, αλλά αυτό δεν τους βοηθούσε καθόλου, γιατί παιδιά στην πολιτεία του θυμού όλοι μιλάνε, και μάλιστα δυνατά, αλλά κανείς δεν ακούει. Δεν τους άρεσε λοιπόν και πολύ όταν βρισκόταν εκεί, κάναν πράγματα για τα οποία μετά νιώθανε άσχημα σαν κάτι να τους ενοχλούσε, νιώθαν σαν...». Σαν τι νομίζετε ότι νιώθανε;

Εσείς πως νιώθετε όταν θυμώνετε; τι κάνετε όταν θυμώνετε; τι κάνουν οι άλλοι όταν θυμώνετε;

Βοηθάμε τα παιδιά με διάφορες ερωτήσεις να παρουσιάσουν το θυμό τους με εικόνες και να καταθέσουν τις εμπειρίες τους π.χ. όταν θυμώνω νιώθω σαν μπαλόκι έτοιμο να σκάσει.

Και συνεχίζουμε την ιστορία μας.

«Λυπόταν αλλά δεν ξέραν και τι να κάνουν για να μην ξαναβρεθούν εκεί. Στεναχωριότανε για τις ώρες και μέρες που χάνανε εκεί χωρίς φίλους και ζηλεύανε κάποιους κατοίκους της Ηρεμίας που σχεδόν ποτέ δεν κάναν αυτό το ταξίδι ή το κάναν, αλλά πολύ γρήγορα γυρνούσαν πίσω. Μια μέρα λοιπόν αποφασίσανε να κάνουν μια συνέλευση για να συζητήσουν όλοι μαζί και να βρουν λύση στο πρόβλημά τους.

-Δεν με πειράζει όταν θυμώνεις, εξάλλου όλοι θυμώνουμε, με πειράζει όμως όταν ουρλιάζεις και κλωτσάς τα παιχνίδια σου, είπε μια μαμά στο γιο της .

-Με θυμώνει όταν μου τραβάς τα μαλλιά.

-Το κάνω επειδή μου αρπάζεις την κούκλα μου, είπαν δύο κοριτσάκια.»

(τα αναπαριστούν ανά 2)

Εσάς παιδιά τι σας θυμώνει;

«Νομίζω ότι βρήκα τη λύση φώναξε κάποιος. Τώρα που μιλάμε δεν θυμώνουμε, να συζητάμε λοιπόν και να λέμε τι μας πειράζει. Κι αν νιώθουμε μερικές φορές σα μπαλόκι έτοιμο να σκάσει γιατί να κάνουμε μπαμ τρομάζοντας όλο τον κόσμο και να μην ξεφουσκώσουμε σιγά-σιγά ;»

Τι άλλο θα προτείνετε να κάνουν για να ξεπερνούν πιο γρήγορα το θυμό τους και να επιστρέφουν στην πολιτεία της Ηρεμίας;

Καταγράφουμε τις προτάσεις των παιδιών και προτείνουμε και εμείς τρόπους εκτόνωσης του θυμού, γινόμαστε μπαλόνια που ξεφουσκώνουν σιγά-σιγά, κλείνουμε τα μάτια και ανασαίνουμε βαθιά, κλωτσάμε δυνατά μια μπάλα, τραγουδάμε το αγαπημένο μας τραγούδι, ακούμε μουσική που μας αρέσει και μας ηρεμεί.

Θέλετε να πάμε κι εμείς σ' αυτές τις χώρες για να δούμε πώς νιώθουν οι κάτοικοί τους; Περπατάμε με τα παιδιά στην πολιτεία της Ηρεμίας, με τη συνοδεία του ταμπουρίνου, ήρεμα, χαρούμενα, χαλαρά. Με ένα δυνατό χτύπημα περνάμε στην πολιτεία του θυμού, πώς γίνονται τα πρόσωπά μας εδώ; πώς περπατάμε; πώς είναι οι κινήσεις μας; Δείχνουμε το θυμό μας με όποιον τρόπο μπορούμε να φανταστούμε.

Εφαρμόζουμε τις τεχνικές που προτείναμε για την αντιμετώπιση του θυμού και ξαφνικά όλα αλλάζουν, η έκφρασή μας, η στάση του σώματός μας. Βάζουμε να ακούσουμε μουσική, π.χ. τη serenade του Schubert και γινόμαστε όλοι μια μεγάλη αγκαλιά στην πολιτεία της Ηρεμίας.

(Διαθεματική διασύνδεση: προφορική επικοινωνία, μουσική, φυσική αγωγή)

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συμπληρώνουν τις λέξεις στο ποίημα της Ρ. Δαμηλάκη
Όταν θυμώνω γίνομαι - ζωγραφίζουν τον εαυτό τους θυμωμένο

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Φτιάξαμε το δικό μας θυμόμετρο και την κούκλα του θυμού.

ΦΟΒΟΣ- ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Σκοπός: Η εκλογίκευση του φόβου και η υπέρβαση του, αφού ανακαλύψουν τις αιτίες του φόβου και συνειδητοποιήσουν την κατάσταση τους, όταν είναι υπό την επήρεια του φόβου.

ΓΛΩΣΣΑ

1 .συζήτηση- παρουσίαση:

- ο Παρουσιάσαμε το λυπημένο ανθρωπάκι:

-τι νιώθει; (φόβο)

- τι μπορεί να φοβάται; (π.χ. ζώα, έντομα, άγνωστα μέρη, ισχυροί θόρυβοι, ατυχήματα, σκοτάδι)

-Πότε νιώσατε το συγκεκριμένο συναίσθημα; Το κάθε παιδί πήρε την κούκλα και μπήκε πίσω από κουκλοθέατρο μας και είπε πότε και τι φοβάται και τι κάνει σε αυτές τις περιπτώσεις. Είπε, επίσης, ποιους φόβους είχε παλιότερα

2. Διαβάσαμε βιβλία που μιλάνε για το φόβο.

Διαβάσαμε

-της Μονρεάλ το «Δειλία-Αυτοπεποίθηση» και γελάσαμε με το φόβο που φοβότανε το παιδί και το παιδί το φόβο.

-Δε φοβάμαι ..το σκοτάδι , εκδ Μοντέρνοι καιροί, της Κατερίνας Γιαννίκου

-Εγώ, δε φοβάμαι, Φρεντερίκ Γκανζλ

- -Συζητήσαμε πάνω στις ιστορίες.

3. Σκεφτήκαμε **εκφράσεις** που λέμε όταν φοβόμαστε

- πάγωσα απ' το φόβο μου
- άρχισα να τρέμω σαν το ψάρι
- πάγωσα απ' το φόβο μου

και τις ζωγραφίσαμε

4. Απαγγέλουν το γλωσσοδέτη του ε. Τριβιζά: Ένα φοβισμένο φίδι.

«ένα φίδι μα ποίο φίδι ;

ένα φοβητσιάρικο φίδι που ρουφάει καυτό φιδέ.»

το επαναλαμβάνουν χτυπώντας ρυθμικά τα χέρια στα γόνατα τους

5. Μιλήσαμε για τις **διαβαθμίσεις** του φόβου και σκεφτήκαμε διάφορους χαρακτηρισμού και εκφράσεις (Πήρα μια τρομάρα! άγχος, τρόμος, φοβία.) Αντιστοιχίσαμε έργα μεγάλων ζωγράφων με τις αντίστοιχες συναισθηματικές καταστάσεις.

6. Τα παιδιά ανέφεραν τι **νομίζουν** ότι **φοβούνται οι μεγάλοι**.

7. Παίζουν και ζωγραφίζουν τους φόβους τους και αποφασίζουν ότι στο φόβο ταιριάζει το χρώμα: *Κίτρινο*.

8. Οι φόβοι μας σε ένα καπέλο :

Ζωγραφίζουν σε μισό Α4 τι τους φοβίζει και το ρίχνουν μέσα σε ένα καπέλο. Στην συνέχεια στη παρεούλα κάθε παιδί τραβάει ένα χαρτί στη τύχη και προσπαθεί να μαντέψει τι φοβάται ο συμμαθητής του. Συμπέρασμα: υπάρχουν φόβοι κοινοί και δεν πρέπει να φοβόμαστε να τους εκφράσουμε

9. Αντίθετα με κάποιους φόβους που είναι εντελώς φανταστικοί, υπάρχουν επικίνδυνες καταστάσεις στις οποίες ο φόβος είναι χρήσιμος γιατί προστατεύει τη ζωή και την υγεία μας. Βοηθήσαμε τα παιδιά να καταλάβουν ότι υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο θάρρος και στην απερισκεψία. Συζητήσαμε για τους βοηθητικούς φόβους που μας προστατεύουν (φωτιά, σκαρφάλωμα σε δέντρα, αυτοκίνητα, ένα άγριο σκυλί κ.ά.) και εστίασαμε στον άγνωστο που μπορεί να μας προσφέρει ένα γλυκό, κάνοντας τον παραλληλισμό με τη Χιονάτη που άνοιξε την πόρτα της στη γριούλα με το δηλητηριασμένο μήλο.

10. Τα παιδιά οδηγήθηκαν να σκεφτούν τι μπορούμε να κάνουμε όταν φοβόμαστε για να ξεπεράσουμε τους φόβους μας.

11. Τα παιδιά έμαθαν τη « Βραδινή Προσευχή» του Μιχ. Στασινόπουλου για να τη λένε το βράδυ πριν κοιμηθούν

Βραδινή προσευχή

Πρὶν πέσω νὰ πλαγιάσω,
Θέ μου, Σὲ παρακαλῶ
νὰ δώσεις νὰ περάσω
τὴ νύχτα μὲ καλό.

Τὸν ἄγγελό Σου πάλι
στεῖλε μου ἀπὸ ψηλά,
νᾶρθει στὸ προσκεφάλι
πιστὰ νὰ μὲ φυλᾷ.

Ὅταν ἐγὼ κοιμᾶμαι,
στὸ πλάι μου ν' ἀγρυπνᾷ
κι ἔτσι νὰ μὴ φοβᾶμαι
τὰ σκότη τὰ πυκνά.

Καὶ σ' ὅλη Σου τὴν πλάση
κι ὅπου καλὸ παιδί,
στεῖλε νὰ τὸ σκεπάσει
τὴ στοργικὴ Σου εὐχή.

- **Εικαστικά- Θεατρικὴ ἀγωγή**
Προετοιμασία: Κόβουν ἀπὸ 1 ἀστέρι
-Στὴ Γουατεμάλα τὰ παιδιά κάθε βράδυ βάζουν κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι τους ἓνα κουκλάκι, στὸ ὁποῖο λένε τους φόβους τους καὶ τὶς ἀνησυχίες τους καὶ ἐκεῖνο τὸ πρωὶ τὶς ἀπομακρύνει)
-με τὴν συνοδεία τῆς μουσικῆς (Ε. Καραϊνδρου, ἡ αἰωνιότητα καὶ μὴ μέρα, «by the sea”) προβάλουμε εἰκόνα με τὸν ἑναστρὸ οὐρανὸ (π.χ.) καὶ κάθε παιδί παίρνει στὰ χέρια του ἓνα ἀστέρι, ξαπλώνει κάπου καὶ τὸ ἀστεράκι του φωτίζει τὴν καρδιά του, γεμίζοντας τὴν ἀγάπη καὶ ἠρεμία, διώχνοντας μακριὰ ὅτι τὰ ἀγχώνει καὶ τὰ φοβίζει. Τὸ παίρνουν σπῆτι τους καὶ τὸ βάζουν κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι τους τὸ βράδυ που κοιμούνται ὅπως κάνουν τὰ παιδιά στὴ Γουατεμάλα

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ: ἔκαναν τὴν δική τους δαχτυλόκουκλα

ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΟ: Παίξαμε τὸ «Λύκε - λύκε εἶσαι ἐδῶ;»

Η.Υ

Συζητήσαμε για το **πώς είναι** η φωνή, το πρόσωπο και το σώμα μας όταν φοβόμαστε. Δοκιμάσαμε μπροστά στον καθρέφτη.

Φωτογραφίζονται μιμούμενα το φόβο τους.

- Φύλλα Εργασίας

-Τα παιδιά ζωγράρισαν το πρόσωπό τους φοβισμένο και τον άγγελο που προσέχει το παιδάκι. (από την προσευχή)

-ζωγραφίσαμε τους φόβους μας και γράψαμε τη λέξη φόβος

ΖΗΛΙΑ-ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

Το θέμα με τα συναισθήματα συνεχίστηκε με τη ΖΗΛΙΑ ΓΛΩΣΣΑ:

1. Διαβάσαμε της Μονρεάλ το «τι νιώθεις; ΖΗΛΙΑ»

- ο Παρουσιάσαμε το ανθρωπάκι που ζηλεύει:

-τι νιώθεις;

-εσείς νιώσατε ποτέ ζήλια; Τι ζηλέψατε;

- γιατί ζηλεύουμε;

-τι έκφραση παίρνει το πρόσωπο μας όταν ζηλεύει; Φωτογραφηθήκαμε

2. Σκεφτήκαμε **εκφράσεις** που λέμε όταν ζηλεύουμε και τις ζωγραφίσαμε

- Αν ήταν η ζήλια ψώρα, θα γέμιζε όλη η χώρα.
- Όποιος δεν έχει αρετές, ζηλεύει τις αρετές των άλλων.

3. ΓΡΑΦΗ: Γράψαμε την λέξη ΖΗΛΙΑ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

4. Μιλήσαμε για την Ήρα την θεά της ζήλιας

Φ.Ε.

Τα παιδιά ζωγράρισαν τη συνταγή για να ξεπεράσουν τη ζήλια

ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΤΗ ΣΥΝΤΑΓΗ ΓΙΑ ΝΑ ΞΕΠΕΡΑΣΕΙΣ ΤΗ ΖΗΛΙΑ

ΣΥΝΤΑΓΗ ΓΙΑ ΝΑ ΞΕΠΕΡΑΣΕΙΣ ΤΗ ΖΗΛΙΑ

Ζήλια φθονερή
Μαρτύριο κάνει τη κάθε σου στιγμή
Στα αλήθεια είναι φοβερή
Να απολαύσεις δεν σ' αφήνει τη ζωή
Χτένισε τα μαλλιά σου το πρωί
Κάθισε γερά στη γη
Και από το παραθύρι πέτα την με ορμή

Τι νιώθει το κοριτσάκι;

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ: έκαναν την δική τους δαχτυλόκουκλα

ΚΑΚΙΑ- ΚΑΛΟΣΥΝΗ

- Διαβάσαμε της Μονρεάλ το «τι νιώθεις ΚΑΚΙΑ» εκδ Φλουδάς

Γράψαμε και ζωγραφίσαμε τις λέξεις :κακία και καλοσύνη

- Παρουσιάσαμε το ανθρωπάκι που νιώθει κακία:
- Παρουσιάσαμε τα 2 ανθρωπάκια: κακία – καλοσύνη
- Δείξαμε την στάση σώματος αυτού που νιώθει κακία

- Συζητήσαμε πάνω στις ιστορίες και τις αναπαραστήσαμε
- Το κάθε παιδί μας είπε πότε ένιωσε κακία και γιατί. Επίσης, μας είπε τι έκανε και τι είπε και σε ποιόν.

- Συζητήσαμε για το πώς είναι το πρόσωπο, το σώμα μας και η φωνή μας όταν νιώθουμε κακία. Δοκιμάσαμε μπροστά στον καθρέφτη. **Φωτογραφίζομαστε**

Εκφράσεις κακίας.

- **Ευκολότερα κάνεις κακό έναν καλόν άνθρωπο παρά καλόν έναν κακό.**
- **Ο κακός μοιάζει με το κάρβουνο, που άμα δε σε κάψει, θα σε μουντζουρώσει.**
- **Του κακού, κακό μην κάνεις, το δικό του τότε φτάνει *Ελληνική Παροιμία***

καλοσύνης

- **Μακάριοι οι πραείς ότι αυτοί κληρονομήσουν την γη**
- **Ένα ζεστό χαμόγελο είναι η διεθνής γλώσσα της καλοσύνης.**
- **Κάμε το καλό και ρίξ' το στο γιαλό.**
- **Χίλιοι καλοί χωράνε -*Ελληνική παροιμία***

Φ.Ε.

- Τα παιδιά ζωγράφισαν τον εαυτό τους όταν νιώθει κακία/ καλοσύνη

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ: έκαναν την δική τους δαχτυλόκουκλα

ΕΥΓΕΝΕΙΑ

Σήμερα μας επισκέφτηκε η νεραιδούλα της ευγένειας την Ευγενία .

Ήρθε να μας πει μια όμορφη ιστορία.

Χίλιες δυο γλυκές λεξούλες πλημμύρισαν την τάξη : « ευχαριστώ» , «παρακαλώ» «μπράβο!» , «τι όμορφη ζωγραφιά!» , «θα μπορούσα να ...;»

Συζητήσαμε τους καλούς τρόπους συμπεριφοράς στο σχολείο αλλά και έξω από αυτό, ώστε η ζωή μας να είναι πιο ωραία. Θυμηθήκαμε τις μαγικές λέξεις: χαιρετισμοί (καλημέρα, καλησπέρα, κ.τ.λ.) ευχαριστώ, παρακαλώ, συγνώμη) και το ρόλο τους στη κοινωνική ζωή.

ΓΙΑΤΙ ΣΥΓΚΡΟΥΟΜΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ

1. Εισαγωγή

- Υπάρχουν περιπτώσεις που, ενώ παίζατε με κάποιον φίλο σας, συγκρουστήκατε; Πως αισθανθήκατε;
- Τι συμβαίνει όταν διαφωνούν 2 άνθρωποι και δεν ακούν ο ένας τον άλλο;
- Με ποιους τρόπους μπορούμε να λύσουμε μια διαφωνία;
- Τι σημαίνει συμφιλίωση;
- Υπάρχουν περιπτώσεις που δεν μπορεί να λυθεί μια διαφωνία; Τι συμβαίνει τότε;
- Προσπαθήσατε ποτέ να λύσετε μια διαφωνία ; πως με ποιόν τρόπο;

2. το μυστικό της χελώνας

Η χελώνα ηρεμία μας εξηγεί το μυστικό της τρόπο να μην θυμώνουμε όταν συγκρουόμαστε μεταξύ μας.

Όταν θυμώνει

-σταματά και μένει ακίνητη

-παίρνει βαθιές αναπνοές

-σκέφτεται: μπορώ να είμαι ήρεμη και να σκεφτώ λύσεις για το πρόβλημα μου.

-όταν ηρεμήσει βγαίνει από το καβούκι της και λύνει το πρόβλημα με ειρηνικό τρόπο

3.ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΦΙΣΑΣ

Μαθησιακή επιδίωξη: τα παιδιά ενθαρρύνονται να κατανοήσουν τη σημασία της γραφής ως μέσου επικοινωνίας και ανάπτυξης ιδεών .

Δραστηριότητα: συζητήσαμε με τα παιδιά και ονομάσαμε τρόπους επίλυσης συγκρούσεων. Στην συνέχεια τους προτείναμε να δημιουργήσουν μια αφίσα
Στην αφίσα συνδυάσαμε το γραπτό λόγο με την εικόνα.

4. παιχνίδι ρόλων

έπαιξαν τις παρακάτω ιστορίες:

- Μαλώνω για ένα μπισκότο
- Το μπαλόκι που το ήθελαν όλοι

5. ΜΟΥΣΙΚΗ : οι συγκρούσεις των μουσικών οργάνων

Μαθησιακή ΕΠΙΔΙΩΞΗ: Τα παιδιά ενθαρρύνονται να αυτοσχεδιάζουν και να εκφράζονται μέσα από απλές μουσικές συνθέσεις.

Προτείνουμε στα παιδιά να χωριστούν σε ζευγάρια και τους δίνουμε μουσικά όργανα. Αρχίζει μια μουσική συζήτηση-αυτοσχεδιασμός μεταξύ του κάθε ζευγαριού. στην αρχή συζητούν φιλικά, ενώ στην συνέχεια αρχίζουν να διαφωνούν. Υψώνοντας τον τόνο των μουσικών οργάνων, προσπαθώντας να ξεπεράσουν το ένα το άλλο. Μόλις ακουστεί ένα καμπανάκι ηρεμούν και συζητούν το συναισθήματα τους..

ΑΓΑΠΗ- ΜΙΣΟΣ

Με αφορμή την γιορτή της μητέρας μιλήσαμε για την αγάπη

Ποια είναι τα συναισθήματα μας για αυτή- **ΑΓΑΠΗ**

Μιλάμε για την αγάπη :

Ποιους αγαπάμε;

Τι νιώθουμε όταν αγαπάμε κάποιον; (ευτυχία)

Πώς εκφράζουμε την αγάπη μας; (αγκαλιάζουμε- φιλάμε)

Πως γράφεται η λέξη αγάπη;

Τι χρώμα έχει η αγάπη;

Το αντίθετο συναίσθημα; (μίσος)

Τι έκφραση παίρνει το πρόσωπο μας όταν θυμώνει;

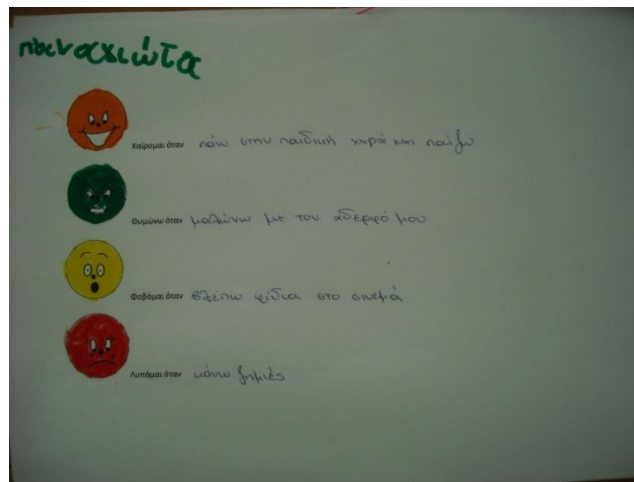
Φύλλο εργασίας:

Ζωγραφίζω ότι αγαπώ!!!!

Στο τέλος του προγράμματος δουλέψαμε μ' όλα τα συναισθήματα πάνω στους ακόλουθους τομείς:

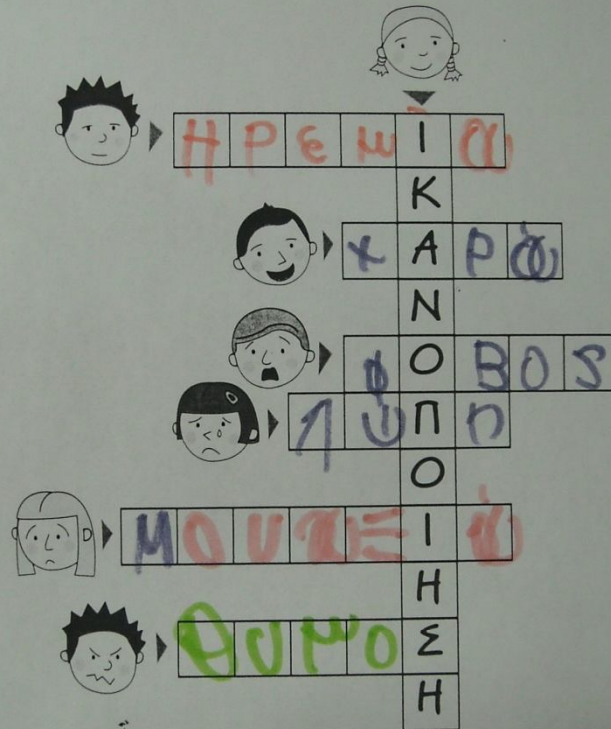
ΓΛΩΣΣΑ- ΕΚΦΡΑΣΗ

- Δημιουργήσαμε μια αφίσα συναισθημάτων , την οποία αναρτήσαμε στη τάξη (γράψαμε την λέξη - ζωγραφίσαμε το πρόσωπο)
- είδαμε εικόνες από παιδιά και σχολιάσαμε πως νιώθουν.
Γλωσσικό Παιχνίδι:
τι νιώθει το παιδί; - ΘΥΜΟ
Άρα τι είναι; - ΘΥΜΟΜΕΝΟ
(το ίδιο γίνεται για όλα τα συναισθήματα)
- κολλήσαμε στο πίνακα σταδιακά 5 διαφορετικές καρτέλες από χρώματα (μπλε, πράσινη, μαύρη, κόκκινη, κίτρινη).
Τοποθετώντας κάθε καρτέλα ζητούσαμε από τα παιδιά να μας πουν τι συναισθήματα τους προκαλεί.
Κάτω από την καρτέλα γράψαμε μονολεκτικά τα συναισθήματα που μας είπαν
- δείξαμε διάφορα πρόσωπα και προσπάθησαν να μαντέψουν ποιος νιώθει τι; (ποιος ντρέπεται;, ποιος φοβάται;)
- πήραμε συνέντευξη από το κάθε παιδί : πότε νιώθει χαρούμενο , θυμωμένο, λυπημένο κ.τ.λ.

- παιχνίδι στο κύκλο: Μέσα σε ένα κουτί υπήρχαν 13 μικρές καρτέλες από συναισθήματα (φόβος, θυμός, χαρά, απογοήτευση, λύπη, αγωνία, ευτυχία, νευρικότητα, μοναξιά). Το κουτί περνούσε από κάθε παιδί και αυτό τραβούσε από μέσα μια καρτέλα. Το κάθε παιδί διάβαζε δυνατά το συναίσθημα που έγραφε η καρτέλα του. Επίσης ανέφερε αν ένιωσε το συναίσθημα αυτό και πότε.
- Λύσαμε το σταυρόλεξο των συναισθημάτων

Λύσε το εικονόλεξο

52

ΕΡΕΜΙΑ

- Τέλος κατασκευάσαμε τα λουλούδια των συναισθημάτων.:

Τα παιδιά περπατούσαν ελεύθερα στο χώρο στο ρυθμό της μουσικής με εναλλαγές στη διάθεση (χαρούμενοι, λυπημένοι, σκεφτικοί, νευριασμένοι...).

Tchaikovsky, Η λίμνη των κύκνων

Prokofiev, Ο Πέτρος και ο λύκος (πουλάκι και παππούς)

Khachaturian, Ο χορός των σπαθιών

Offenbach, Ο Ορφέας στον Άδη(γκάλοπ)

Mozart, Rondo alla Turca

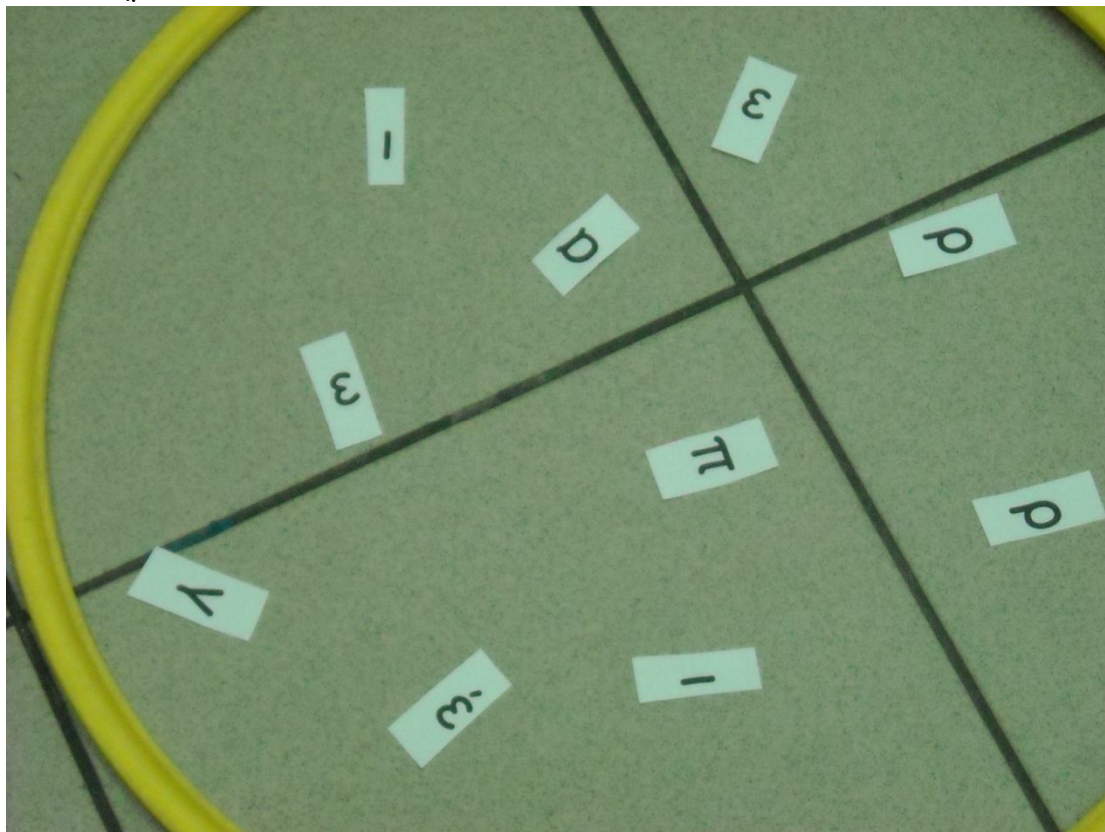
Μ.Χατζιδάκις, Όταν έρχονται τα σύννεφα, , Βροχή , Μάγκας βγήκε για σεργιάνι

Loreena Mc Kennit, La Serenissima

Enya, Tempus Vernum, Crying wolf

Μόλις σταματούσε η μουσική έκαναν κύκλο γύρω από ένα στεφάνι (υπήρχαν 8 στεφάνια) . Σε κάθε στεφάνι πήγαιναν 2-3παιδιά. Έτσι χωρίστηκαν σε 8 ομάδες.

Σε κάθε στεφάνι υπήρχαν σκόρπια γράμματα μιας λέξης που δηλώνει συναίσθημα.

Η κάθε ομάδα είχε διαφορετική λέξη. Με βάση τους πίνακες αναφοράς συνέθεταν την λέξη .

Στην συνέχεια την έγραψαν και την ζωγράφισαν σε χαρτί κομμένο σε πέταλο-καρδιά.

Τα πέταλα συνθέτουν στο τέλος 2 μεγάλα λουλούδια:
1 των καλών συναισθημάτων (φιλία, χαρά, περιέργεια, αγάπη)

και 1 άλλο των κακών(φόβος, κακία, θυμός, λύπη).

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ ΤΩΝ ΚΑΚΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

- **ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ**

1. **Χορέψαμε με τη μουσική.** Μόλις σταματούσε η μουσική, η κυρία έλεγε ένα συναίσθημα και κάναμε το **"άγαλμα"** που ένιωθε αυτό το συναίσθημα χρησιμοποιώντας όλο το σώμα.
2. **ΤΥΦΛΟΜΥΓΑ:** παίζαμε ένα παιχνίδι που μοιάζει με τη παραδοσιακή τυφλόμυγα και το ονομάσαμε «Μάντεψε πως νιώθω». Το νήπιο στη μέση με τα μάτια κλειστά από ένα μαλακό μαντήλι ακουμπάει τα κεφάλια των συμμαθητών του. Όταν σταματήσει σε κάποιο παιδί πρέπει εκείνο να εκφράσει ένα συναίσθημα με ήχο π.χ. κλάμα εάν λυπάται κ.λπ. Το παιδί με το μαντήλι πρέπει να μαντέψει τι νιώθει το παιδί που έχει ακουμπήσει. Εάν το βρει γίνεται αυτό αρχηγός
3. Χορέψαμε το «χαρωπά τα δύο μου χέρια τα χτυπώ» στην αγγλική έκδοση : " if you are happy and you know it clap your hands" (έχει πολύ ωραίο παιδικό video)

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

1. **ΠΑΝΤΟΜΙΜΑ:** Κάρτες με συναισθήματα:

Το κάθε παιδί διάλεγε μια κάρτα. Έπρεπε να μιμηθεί την έκφραση του προσώπου που απεικονίζονταν στην κάρτα και η ομάδα να αναγνωρίσει το συναίσθημα

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ:

Θετικά- αρνητικά συναισθήματα: ομαδοποίηση

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ ΜΕ ΜΟΥΣΙΚΗ

- «ΚΛΕΙΝΟΥΜΕ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΚΟΥΜΕ»

Μαθησιακή επιδίωξη: να μυηθούν στην κλασική μουσική.

Εξέλιξη δραστηριότητας: ξαπλώνουμε στη μοκέτα, κλείνουμε τα μάτια, χαλαρώνουμε και ακούμε διάφορα μουσικά κομμάτια . Χαμηλώνουμε τη μουσική και ζητάμε από τα παιδιά να μας περιγράψουν τα συναισθήματα που ένιωθαν ακούγοντας κάποιο μουσικό κομμάτι.

Δίνουμε στα παιδιά χαρτί Α4 που το έχουμε χωρίσει σε τέσσερα μέρη, χρώματα, πινέλα και τα παροτρύνουμε να ζωγραφίσουν ότι θέλουν ενώ ταυτόχρονα ακούνε μουσική(επιλέγουμε τέσσερα μουσικά κομμάτια, διαφορετικά σε ρυθμό και μελωδία, ένα για κάθε μέρος του χαρτιού). Συζητάμε γι' αυτά που έφτιαξαν, βλέπουμε αν η μουσική που ακουγόταν κάθε φορά έπαιξε κάποιο ρόλο στην επιλογή του θέματος ή στα χρώματα που χρησιμοποίησαν.

Μουσική που μπορούμε να ακούσουμε:

Tchaikovsky, Η λίμνη των κύκνων

Prokofiev, Ο Πέτρος και ο λύκος (πουλάκι και παππούς)

Khachaturian, Ο χορός των σπαθιών

Offenbach, Ο Ορφέας στον Άδη(γκάλοπ)

Mozart, Rondo alla Turca

Μ. Χατζιδάκις, Όταν έρχονται τα σύννεφα, , Βροχή , Μάγκας βγήκε για σεργιάνι

Loreena Mc Kennit, La Serenissima

Enya, Tempus Vernum, Crying wolf

(Διαθεματική διασύνδεση: εικαστικά, προφορική επικοινωνία, μαθηματικά)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- Συζητάμε το ερωτηματολόγιο και το δίνουμε στο σπίτι

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παραμύθια & βιβλία (που χρησιμοποιήθηκαν στο σχ. έτος 2012-13):

- «Η παλέτα των συναισθημάτων» όπου ένα κορίτσι μαθαίνει να ξεχωρίζει τα συναισθήματα με την βοήθεια ενός ζωγράφου
- «Ο κήπος των συναισθημάτων» της Νίκης Κάντζου
- Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας, Μακ Λι Ντειβιντι, εκδ. Πατάκη
- Ο τριγωνοψαρούλης, Βαγγέλης Ηλιόπουλος, εκδ. Πατάκη
- Ο αδελφός του τριγωνοψαρούλη, Βαγγέλης Ηλιόπουλος, εκδ. Πατάκη
- Ο μικρός κάστορας και η ηχώ- της Α. MacDonald εκδ. Ρώσση,
- ΔΕΝ ΣΕ ΕΧΩ ΦΙΛΟ της Γεωργίας Λάττα
- Τι νιώθεις; ΦΙΛΙΑ της Β. Μονρεαλ εκδ. ΦΛΟΥΔΑΣ
- Τι νιώθεις; ΧΑΡΑ της Β. Μονρεαλ εκδ. ΦΛΟΥΔΑΣ
- Τι νιώθεις; ΘΥΜΟ της Β. Μονρεαλ εκδ. ΦΛΟΥΔΑΣ
- Τι νιώθεις; ΖΗΛΙΑ της Β. Μονρεαλ εκδ. ΦΛΟΥΔΑΣ
- Τι νιώθεις; ΦΟΒΟ της Β. Μονρεαλ εκδ. ΦΛΟΥΔΑΣ
- Εγώ, δε φοβάμαι, Φρεντερίκ Γκανζλ
- Ο μεγάλος θυμός της Νέλης εκδ. ΣΜΥΡΝΙΣΩΤΑΚΗΣ
- Πρώτο μου βιβλίο για τα συναισθήματα των Ελένη-Κανελλόπουλου, εκδ., Πατάκη
- Πως γράφεται η λέξη μητέρα; -Αγγελική Βαρελά.